GAČR

GRANTOVÁ AGENTURA ČESKÉ REPUBLIKY

PŘÍRUČKA PRO PANELISTKY A PANELISTY 2025

Obsah

Úvodní slovo 4

Role panelisty 6

Etický kodex 7

Jak hodnotit projekty? 8

Hodnoticí proces 20

Hodnocení řešení 30

Kontakty 36

Grantová agentura České republiky
Evropská 2589/33b
160 00 Praha 6

www.GACR.cz

1. vydání
Praha, duben 2025
Neprodejná publikace

VÁŽENÉ HODNOTITELKY A HODNOTITELÉ,

cílem hodnoticího procesu Grantové agentury České republiky (GA ČR) je identifikovat a doporučit k financování ty nejlepší vědecké projekty základního výzkumu.

Hodnocení probíhá ve 38 odborných panelech sdružených do pěti oblastí, respektive oborových komisí. V panelech a oborových komisích působí výhradně odborníci na daná vědní témata. Věříme, že nejlepší výzkum poznají pouze sami vědci, a proto je hodnocení ve Vašich rukou.

GA ČR při hodnocení projektů využívá principy inspirované Evropskou výzkumnou radou (ERC). Jejich důvěryhodnost podtrhuje i fakt, že je převzaly také další významné evropské agentury podporující základní výzkum. Díky tomu většinu mezinárodních projektů hodnotí pouze jedna ze zapojených agentur, ať už je jimi GA ČR nebo jiná agentura, a ostatní hodnocení důvěřují.

Hodnocení návrhů projektů má mít však větší dopad, než je „pouhé" doporučení těch nejlepších k financování. Každý navrhovatel, ať už je jeho projekt podpořený nebo ne, si zaslouží získat zpětnou vazbu – v čem je jeho výzkum dobrý a kde naopak může být potenciál ke zlepšení. Právě tato zpětná vazba, stejně jako promýšlení vlastního výzkumu při psaní projektů, jsou klíčové pro zlepšování české vědy.

Úkolem Vás, panelistek a panelistů, není jenom hodnotit návrhy projektů, ale také monitorovat průběh řešení podpořených projektů a hodnotit je po jejich skončení. Ty nejlepší pak také můžete navrhnout na vyznamenání Cenou předsedy.

Příručka, kterou právě čtete, Vám má pomoci zorientovat se v procesu hodnocení a Vašich úkolech. Věřím, že se jí to podaří.

S přátelským pozdravem

prof. MUDr. Mgr. **Milan Jirsa**, CSc.
předseda GA ČR

Grantová agentura České republiky (GA ČR) je jediná instituce v ČR, která poskytuje účelovou podporu výhradně na projekty základního výzkumu.

CÍLE GA ČR

- **Financovat vědecké projekty** základního výzkumu
- Vytvářet **vhodné a atraktivní podmínky pro vědce***
- **Zvyšovat efektivitu** základního výzkumu
- Podporovat a dále rozšiřovat **mezinárodní vědeckou spolupráci**

GA ČR V ČÍSLECH

- **4,8** mld. Kč rozpočet GA ČR
- **1993** vypsání prvních výzev
- **9** druhů grantových soutěží
- **5 000+** recenzovaných článků s podporou GA ČR ročně
- **200+** institucí zapojeno
- **20 000+** projektů podpořeno

* V celé příručce je použito generické maskulinum

Role panelisty

Členové panelů, tzv. panelisté, jsou vybíráni komisí složenou z člena předsednictva, vědecké rady GA ČR a zástupce Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Na GA ČR jich působí přes 400 v 38 tematicky zaměřených panelech. Jaká je jejich role?

Jaká je úloha panelisty?

Nestranně **posuzovat návrhy projektů**

Diskutovat na zasedání návrhy a (ne)doporučovat je k financování

Poskytovat zpětnou vazbu navrhovatelům psaním kvalitních odborných posudků

Doporučovat zahraniční odborníky pro druhou fázi hodnocení projektů

Sledovat řešení projektů hodnocením dílčích a závěrečných zpráv

Doporučovat projekty na udělení Ceny předsedy GA ČR

CO A KDY PANELISTY ČEKÁ?

Polovina dubna až polovina května
vypracování posudků na přidělené projekty

Konec května a začátek června
zasedání panelů

Druhá polovina září
seznámení se zahraničními posudky a návrh kategorie projektu

Říjen
zasedání panelů

Polovina ledna až polovina února
hodnocení dílčích zpráv a zasedání panelu

Polovina února až březen
hodnocení závěrečných zpráv a zasedání panelu

Etický kodex

Výkon své činnosti provádí panelista na vysoké úrovni, s nejvyšší mírou slušnosti, porozumění a dle svého nejlepšího vědomí a svědomí. Základní principy jsou uvedeny v Etickém kodexu hodnotitele.

STŘET ZÁJMŮ A CO DÁL

Panelista je povinen zdržet se jednání, které by vedlo nebo mohlo vést ke střetu veřejného zájmu s jeho zájmem soukromým. Ten zahrnuje jakoukoliv výhodu pro něj, jeho rodinu, blízké a příbuzné osoby i právnické nebo fyzické osoby, se kterými měl nebo má obchodní, politické či jiné vztahy.

- **Panelista nesmí působit v pracovním poměru na stejném pracovišti** (fakulta nebo ústav) jako navrhovatel nebo spolunavrhovatelé.
- **Panelista nesmí být osobou blízkou navrhovatele či spolunavrhovatele.**
- **Panelista nesmí mít blízký pracovní vztah s navrhovatelem nebo spolunavrhovatelem,** ani s ním v posledních 5 letech spolupracovat.
- Pokud existují tyto nebo i jiné důvody, kvůli nimž se cítí panelista podjatý, a tedy ve střetu zájmů, **nesmí panelista projekt hodnotit a střet zájmů musí neprodleně deklarovat v aplikaci GRIS a oznámit** předsedovi nebo místopředsedovi panelu a vedoucímu příslušného oddělení.
- Osoby se střetem zájmu příslušný návrh projektu nejen nehodnotí, ale **není pro ně dostupný v aplikaci GRIS.** Při jeho projednávání **opouští místnost.**
- Člen panelu **nesmí sdělovat své přihlašovací údaje do GRIS** žádné třetí osobě.

Více na: gacr.cz/eticky-kodex-hodnotitele

Jak hodnotit projekty?

K ČEMU HODNOCENÍ SLOUŽÍ?

1. Posudky slouží ostatním panelistům pro seznámení s projektem.
2. Na jeho základě jsou vedeny diskuze o kvalitě projektu v porovnání s dalšími projekty.
3. Poskytuje zpětnou vazbu navrhovatelům.
4. Požadavek zákona 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje.

Je nutné, aby posudky obsahovaly kompletní a nezkreslené informace.

Na jaké otázky se zaměřit?

Jak vědecky kvalitní je obsah návrhu projektu (originalita, kvalita a úroveň navrhovaného grantového projektu)?

Jaký je jeho potenciální přínos v rámci disciplíny?

Jak velký krok světová věda učiní v případě úspěchu projektu?

Jaká je pravděpodobnost, že navrhovatel dosáhne splnění vytyčených cílů?

Je oprávněné předpokládat, že projekt bude realizován?

Jaký je poměr mezi přínosem, vědeckou kvalitou projektu a náklady na jeho řešení?

ŠKÁLA DÍLČÍHO HODNOCENÍ

Kvalitu návrhu projektu / navrhovatele /spolunavrhovatelů / jejich publikační úroveň / podmínky na pracovišti lze považovat za:

A1 – vynikající
A2 – excelentní
B – velmi dobrou
C1 – průměrnou
C2 – nízkou

ŠKÁLA CELKOVÉHO HODNOCENÍ

A – velmi kvalitní návrh projektu, doporučuje se k postupu do druhé fáze

B – kvalitní návrh projektu, doporučuje se k postupu do druhé fáze

C – návrh projektu **není doporučen** k postupu do druhé fáze

Cn – nekvalitní projekt

POSUZOVÁNÍ KVALITY PROJEKTU

1. Cíl návrhu projektu

Z hlediska přínosu pro odborné zaměření panelu, do kterého byl projekt podán, se posuzuje:

- Vymezení jasných a konkrétních cílů, jejich náročnost, významnost a proveditelnost
- Úměrnost šíře problému navrhovaného k řešení vzhledem k požadovaným financím a času na řešení

Příklady nekvalitního projektu:

- Nedostatečně definuje či vůbec nedefinuje tzv. „knowledge gap“, jenž má být výsledky projektu vyplněn, tj. projekt není založen na originální myšlence (navrhovatel buď není dostatečně obeznámen se stavem poznání v dané oblasti, nebo vědomě pouze replikuje již provedený výzkum);
- Nemá jasně formulovanou hypotézu a způsob jejího ověření;
- Navrhuje metodiku, jež není adekvátní k ověření formulované hypotézy;
- Jehož výsledků či cílů nemůže být dosaženo předpokládaným výzkumem, resp. sběrem a zpracováním předpokládaných dat.

2. Návrh způsobu řešení

Hodnotí se:

- Přínos příslušnému vědeckému oboru (v případě nevhodně zvoleného panelu, lze hodnocení projektu snížit, pokud existuje jiný panel, kde je příslušný obor explicitně uveden)
- Způsob, jakým navrhovatel předpokládá dosažení stanovených cílů a výsledků (tj. koncepce, příprava a adekvátnost navrhované metodiky, včetně časového harmonogramu řešení)
- Přiměřenost (zejm. z hlediska výše úvazku a podílu jednotlivých členů týmu na předpokládaných výstupech), kvalifikační složení týmu a vymezení role jeho členů

Příklady nekvalitního projektu:

- Není zřejmé, jak bude cílů (pokud jsou formulovány) dosaženo, jaké metody budou aplikovány a jak bude řešitelský tým postupovat
- Není zřejmé, jak se na dosažení cílů projektu a výstupech (publikace) budou podílet jednotliví členové řešitelského týmu
- Složení (velikost) řešitelského týmu je zřejmě předimenzované, projekt nese znaky skrytého institucionálního financování

3. Výstupy projektu

Hodnotí se kvalita, nikoliv kvantita očekávaných výsledků, a to v kontextu očekávání excelence v příslušném oboru.

Příklady nekvalitního projektu:

- Kvalita předpokládaných výstupů projektu je nízká
- Kvalita očekávaných výstupů není dostatečně specifikována
- Předpokládaná publikační aktivita očividně nekoresponduje s předchozí publikační aktivitou navrhovatele a členů řešitelského týmu (evidentní rozpor mezi sliby a možnostmi)
- Navrhované výstupy nepatří mezi výsledky definované platnou Metodikou hodnocení výsledků

4. Zahraniční spolupráce

Hodnotí se (pouze pokud je to pro projekt relevantní):

- Předpokládané zapojení zahraničních pracovišť do řešení projektu, vzájemné využití přístrojového vybavení spolupracujících pracovišť a využití komplementárních přístupů a metodik
- U projektů PIF OUTGOING kvalita a připravenost zahraniční instituce, na které bude realizován 730denní vědecký pobyt

5. Průběh a výsledky řešení předchozích projektů

Při hodnocení je zohledňováno případné porušení pravidel při hospodaření s poskytnutou účelovou podporou, plnění všech povinností, hodnocení již ukončených nebo aktuálně řešených grantových projektů.

6. Mezioborové projekty

Je potřeba věnovat zvláštní pozornost mezioborovým projektům, jejichž obsah odpovídá náplni panelu pouze částečně. V takovém případě není žádoucí projekt vyloučit z financování, je-li jinak kvalitní.

OSOBA NAVRHOVATELE

Při posuzování osoby navrhovatele by se mělo přihlížet k:

- Dosavadnímu přínosu navrhovatele pro současné poznání v daném oboru, ale i mimo něj
- Kvalitě vědeckých publikací a podílu navrhovatele na jejich vzniku
- Dalším aktivitám, jako je výchovná a vzdělávací činnost, zvané přednášky, prestižní ocenění, řešení významných projektů, členství v peer-review systémech apod.

Při posuzování schopnosti osoby navrhovatele úspěšně vyřešit navržený projekt a dosáhnout plánovaných výsledků je nutné **přihlížet k délce jeho dosavadní vědecké kariéry, včetně případných kariérních přestávek.**

NÁKLADY PROJEKTU

Je nutné zvážit, zda jsou požadované náklady v souladu se zadávací dokumentací, zda se jedná o náklady nezbytné pro řešení projektu, a také se posuzuje jejich přiměřenost.

1. Přiměřenost navržených nákladů i výše úvazků

ve vztahu k návrhu projektu a předpokládaným výsledkům

V rámci přímých nákladů nelze požadovat:

- Zisk, daň z přidané hodnoty (u plátců této daně), úroky z dluhů, manka a škody, náklady na finanční pronájem a pronájem s následnou koupí
- Náklady na zajištění práv k výsledkům řešení projektů, náklady na marketing, prodej a distribuci výrobků
- Další náklady, které bezprostředně nesouvisejí s předmětem řešení grantového projektu
- Náklady související s předmětem projektu, jejichž cena přesahuje cenu v místě a čase obvyklou
- Náklady na pohoštění, dary a reprezentaci
- Náklady na pronájem prostor, přístrojů, zařízení apod. s výjimkou pronájmu obalů, vysoce specializovaných laboratoří a prostor pro konání krátkodobých akcí s vědeckým výstupem
- Náklady na nábytek a další nespecializované zařízení prostor
- Náklady na služby telekomunikací, náklady na pořízení, opravu a údržbu přístrojů a zařízení z oblasti komunikační techniky a technologií (telefony, diktafony, čtečky apod.)
- Náklady na vydání periodických publikací, učebnic a skript
- Náklady spojené s účastí na konferencích a workshopech s výjimkou aktivní prezentace výsledků řešení projektu
- Náklady na prohloubení kvalifikace osob podílejících se na řešení projektu (nákup učebnic, školení, kurzy apod.)
- Náklady na pořízení, pronájem a provoz elektronických informačních databází
- Náklady na opravy nebo údržbu místností, náklady na stavby, rekonstrukce budov nebo místností
- Náklady na služby tuzemských či zahraničních konzultantů

Z prostředků standardních a mezinárodních projektů (bilaterálních a Lead Agency) lze z dotace požadovat i pořizovací cenu nebo odpisy nově pořizovaného dlouhodobého hmotného majetku (tj. majetku, jehož životnost přesáhne 1 rok a pořizovací cena přesáhne 80 tis. Kč). Tyto náklady však nelze požadovat skrytě v rámci jiných položek.

U projektů POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP a Návratové granty nejsou investice povoleny. Veškerý nehmotný majetek lze pro všechny projekty pořizovat v rámci položky „věcné náklady" a je zahrnut mezi ostatní služby.

2. **Opodstatněnost jednotlivých položek**
navržených nákladů

3. **Splnění požadavků podle zadávací dokumentace**
na rozsah a vymezení způsobilých nákladů

4. **Multiplicitní financování**
při jeho posuzování je třeba věnovat pozornost především dalším řešeným projektům navrhovatele, přičemž:

- Pro posuzování možných multiplicit je možné si na zasedání panelu vyžádat potřebné údaje o běžících a navrhovaných projektech GA ČR navrhovatele a spolunavrhovatelů
- Navrhovatelé často v návrzích projektů uvádějí úvazky, které mohou v součtu přes všechny granty GA ČR přesáhnout 1,00. Současně však v případě udělení všech takových grantů počítají s úpravami úvazků tak, aby danému pravidlu vyhověli, proto je vhodné nekontrolovat údaje v části E striktně „aritmeticky", ale sledovat zejména hlavní cíl – zabránit duplicitnímu financování projektů
- Hodnocení by mělo odrážet i výsledky a způsoby řešení předchozích grantových projektů uchazeče a spoluuchazečů, navrhovatele a spolunavrhovatelů, a to při řešení projektů s podporou GA ČR i dalších poskytovatelů

VYPRACOVÁNÍ POSUDKŮ

Každý z navrhovatelů má podle zákona přístup k posudkům svých projektů a k protokolům hodnocení, proto jsou vyžadovány:

- Vysoká odborná úroveň posudků
- Poskytnutí zpětné vazby navrhovateli, proč a v čem je jeho projekt lepší nebo horší než ostatní posuzované projekty. V posudcích lze uvádět tvrzení typu „v porovnání s ostatními návrhy projektů". Je však třeba objektivně popsat nejen vady, ale i silné stránky projektu
- Argumentační odbornost, tj. výroky musí být podloženy odbornými argumenty. Subjektivní názory ani domněnky o nedostatečné odbornosti zpravodaje do posudků nepatří
- Etická korektnost, tedy zejména absence narážek na charakteristiky navrhovatele či členů týmu, které by mohly být považovány za osobní, diskriminující nebo dehonestující (např. věk, pohlaví, původ)
- Vyloučení informací, které nemají s odborným posouzením projektu a institucionálních podmínek pro jeho úspěšné řešení nic společného
- Veškeré argumenty potřebné pro posouzení projektu je možné hledat pouze v rámci předloženého návrhu, žádné další informace nebo spekulace a čtení mezi řádky nesmí být při hodnocení uváděny ani brány v potaz

Členové oborových komisí a členové hodnoticích panelů jsou povinni řídit se při hodnocení návrhů projektů Etickým kodexem pro hodnotitele GA ČR.

ZÁKLADNÍ PRINCIPY HODNOCENÍ

- V případě **střetu zájmů** je nutné jej ihned nahlásit
- Je třeba každému projektu věnovat **dostatečnou pozornost**
- Analogické otázky je nutno vždy **rozhodovat konzistentně**
- Hodnotit je přípustné pouze na základě návrhu projektu, **žádné další informace nesmí být brány v potaz** (např. neporovnávat projekty mezi roky)
- Kvůli férovosti hodnocení není věk nebo pohlaví žadatele možné posuzovat, naopak hodnocení navrhovatele by mělo **zohlednit délku vědecké kariéry** a případné kariérní přestávky
- V posudku je nutné volit **zdvořilý jazyk** a jednoznačné formulace
- Hodnocení kvality projektu musí být vždy doloženo **konkrétním zdůvodněním**

ČEHO JE NUTNÉ SE VYVAROVAT

- Nedostatečné zdůvodnění slabin projektů – je zapotřebí být konkrétní
- Zpochybňování odbornosti panelisty
- Domněnky, neetická či urážlivá vyjádření
- Komentování věku/pohlaví navrhovatele
- Výtky směřující k neuvedení počtu plánovaných výstupů
- Špatně spočítané úvazky a zapojení studentů a postdoktorandů (doporučujeme vyjádřit se k řešitelskému týmu obecně)
- Nedokončené věty, gramatické chyby, překlepy
- Hodnocení aplikačního potenciálu - není pro základní výzkum stěžejní, případné projekty aplikovaného výzkumu mají být vyřazeny panelem
- Plány genderové rovnosti kontroluje Kancelář – panelisté je nehodnotí
- Sdílení návrhů projektů, a to včetně AI nástrojů

NOMINOVÁNÍ ZAHRANIČNÍCH OPONENTŮ

K projektům, které získaly hodnocení **A** nebo **B**, zpravodajové nominují zahraniční oponenty v období přípravy na zasedání panelů. Mimo vlastního doporučení mohou zpravodajové využít interní databáze GA ČR (v případě potřeby lze nastavit klíčová slova pro vyhledávání vhodného zahraničního oponenta).

NEKVALITNÍ PROJEKTY - Cn

Všechny návrhy projektů navrhovatele, jehož projekt byl zařazen do kategorie „**Cn**“, budou vyřazeny ze všech soutěží a výzev GA ČR vyhlašovaných v následujícím kalendářním roce.

Pro počty návrhů projektů zařazených do kategorie „**Cn**“ nejsou předem stanoveny žádné kvóty. Pro účely zařazení návrhu projektu do zvláštní kategorie nekvalitních projektů „**Cn**“ slouží hodnocení „hluboce podprůměrný projekt“, které je uvedeno ve formuláři posudku. V případě, že se panel na svém zasedání dohodne na zařazení projektu do kategorie „**Cn**“, musí být tato skutečnost slovně uvedena v protokolu hodnocení návrhu projektu, a to včetně podrobného zdůvodnění.

Mezinárodní projekty

Panely také hodnotí návrhy mezinárodních projektů, tedy projektů, na kterých by spolupracovaly týmy ze dvou a více zemí. Návrhy mezinárodních projektů by při hodnocení měly být porovnávány s návrhy projektů podaných do soutěže standardních projektů GA ČR.

Návrhy projektů v rámci výzev Lead Agency hodnotí pouze panelisté z jedné země určené navrhovatelem, u bilaterálních projektů je nutná shoda na hodnocení u obou agentur.

Posudky i protokol hodnocení se vypracovávají v angličtině.

Návratové granty

Soutěž Návratové granty je poprvé vypsána v roce 2025. Jejich cílem je umožnit vědkyním a vědcům znovunastartovat kariéru po jejím přerušení rodičovskou dovolenou nebo kvůli péči o závislou osobu. Jedná se o individuální projekty s možností zapojit studenty a technické pracovníky. Řešení projektu probíhá 2-4 roky podle výše úvazku řešitele.

Specifika hodnocení Návratových grantů

- Kromě kritérií, která jsou společná všem soutěžím, se hodnotí, zda projekt **přispěje k profesnímu růstu navrhovatele a jeho dlouhodobému setrvání ve výzkumu**.

POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP

Jsou vyhlašovány dva druhy PIF soutěží:

- **POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP OUTGOING**
  Navrhovatel (následně řešitel) absolvuje na počátku řešení souvislou 730denní (nejméně však 670denní) zahraniční vědeckou stáž a následně dokončí řešení na pracovišti příjemce

- **POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP INCOMING**
  Navrhovatelem je zahraniční vědecký pracovník nebo český vědec s dlouhodobou zahraniční zkušeností, který v současnosti nepůsobí na žádné české instituci a kterému bude umožněna realizace vlastního vědeckého záměru na instituci v České republice, a to po celou dobu řešení projektu

Specifika hodnocení PIF

- Důraz na **odbornou úroveň, originalitu a vědeckou kvalitu předkládaných návrhů projektů**, stejně jako u hodnocení ostatních druhů projektů
- Zvážení kýžených **budoucích přínosů** projektů pro **zkvalitňování vědeckého prostředí** v ČR prostřednictvím podpory kvalitních zahraničních vědců přicházejících z etablované zahraniční instituce nebo díky podpoře českých vědců, kteří se díky projektu PIF do země vrátí, například po postdoktorském pobytu. Cílem této veřejné soutěže není podpořit zahraniční postdoktorandy, kteří již v ČR (byť krátce) působí, ale umožnit příchod **talentovaných vědců**, kteří by se sem jinak nedostali (PIF INCOMING)
- **Pečlivé zhodnocení úrovně, kvality a připravenosti mezinárodních institucí** vybraných pro zahraniční stáže českých navrhovatelů (PIF OUTGOING)
- **Přihlédnutí k vědeckým výsledkům**, kterých navrhovatelé dosáhli, i k jejich **tvůrčímu přínosu ve vědní oblasti** a jejich působení v ČR (PIF OUTGOING) nebo zahraničí (PIF INCOMING), a to již před řešením projektu

Hodnoticí proces

Standardní projekty | Mezinárodní projekty | POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP | Návratové granty

Proces hodnocení je inspirován procesem Evropské výzkumné rady (ERC) a jeho hlavním cílem je doporučit ty nejkvalitnější projekty k podpoře. Po projednání na panelu stvrzuje pořadí projektů příslušná oborová komise složená z předsedů a místopředsedů panelů. Hodnocení těchto orgánů schvaluje předsednictvo GA ČR.

ROK 2024

2 780 **hodnocených návrhů projektů**

513 **projektů podpořeno**

TŘÍSTUPŇOVÝ SYSTÉM HODNOCENÍ

5 **členů** jmenovaných vládou ČR

PŘEDSEDNICTVO GA ČR

Schvaluje vyhlášení veřejných soutěží a rozhoduje o udělení grantů na základě doporučení a hodnocení odborných a expertních poradních orgánů.

76 **předsedů a místopředsedů** panelů

5 OBOROVÝCH KOMISÍ

Odborné orgány předsednictva s 12-20 členy, které jsou rozděleny podle pěti oblastí výzkumu.

- **OK 1** Technické vědy
- **OK 3** Lékařské a biologické vědy
- **OK 5** Zemědělské a biologicko-environmentální vědy
- **OK 2** Vědy o neživé přírodě
- **OK 4** Společenské a humanitní vědy

410+ **špičkových vědců** napříč obory

38 HODNOTICÍCH PANELŮ

Expertní orgány oborových komisí, které hodnotí návrhy projektů, vypracovávají interní posudky, připravují podklady a doporučení pro jednání oborových komisí.

SOUTĚŽE HODNOCENÉ ČESKÝMI PANELY

inspirováno procesem Evropské výzkumné rady

Standardní projekty

Návrhy projektů s obvyklou délkou řešení 3 roky mohou podávat všichni badatelé a jejich týmy bez ohledu na délku jejich vědecké kariéry.

- Nejvyužívanější grantová soutěž GA ČR již od roku 1993
- Každý rok podpořeno několik stovek projektů ze všech oblastí základního výzkumu

Mezinárodní projekty

Projekty řeší vědci z České republiky a ze zahraničí - agentury hradí náklady svých vědců.

- **Lead Agency** - projekty hodnotí pouze jedna agentura a druhá výsledky přejímá (obvykle podle volby navrhovatele), možnost i trilaterálních projektů
- **Bilaterální projekty** - projekty hodnotí nezávisle obě agentury a na financování se musí shodnout

POSTDOC INDIVIDUAL FELLOWSHIP

Individuální grant pro podporu mobility začínajících vědců do 4 let po dokončení Ph.D.

- **OUTGOING** – umožňuje českým vědcům dva roky bádat na prestižní zahraniční instituci a jeden rok zpět v ČR
- **INCOMING** – zahraniční vědci nebo vědci vracejí se ze zahraničí mohou 3 roky bádat na českém pracovišti

Návratové granty

Umožňují excelentním vědcům znovunastartovat kariéru po jejím přerušení rodičovskou dovolenou nebo kvůli péči o závislou osobu

- Individuální projekty s možností zapojení techniků a studentů
- 2–4 roky řešení podle výše úvazku

SOUTĚŽE HODNOCENÉ VÝHRADNĚ V ZAHRANIČÍ

JUNIOR STAR

Pro vynikající vědce a vědkyně do 8 let od Ph.D., kteří mají ambici budovat nezávislou vědeckou kariéru s možností vytvořit vlastní tým

- Až 25 milionů korun na 5 let řešení projektu
- Podpořeno pouze několik desítek projektů ročně

EX|PRO

Vysoce výběrový grant, který má šanci přinést průlom ve své oblasti (tzv. high risk / high gain)

- Pětiletý grant s podporou až 50 mil. Kč je určen pro zkušené vědce
- Soutěž je vypisována jednou za dva roky

Orientovaný základní výzkum

Nejnovější soutěž, která bude vypsána pouze v případě celospolečenské potřeby

- Téma soutěže určí předsednictvo GA ČR společně s Vědeckou radou GA ČR

I. FÁZE HODNOCENÍ

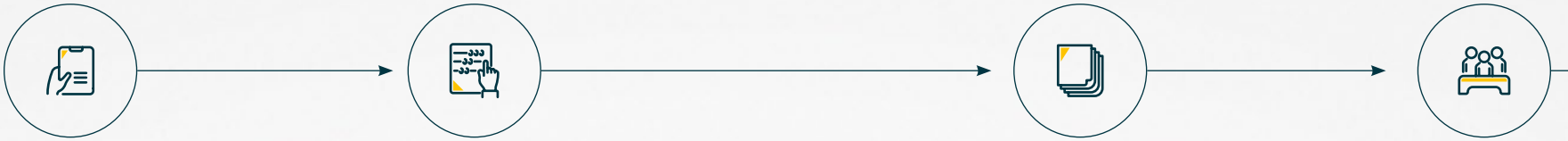

1. Přidělení návrhu projektu zpravodajům a posuzovatelům

- Předseda společně s místopředsedou panelu určí hlavního zpravodaje
- Vedlejší zpravodaj a oba posuzovatelé jsou určeni náhodným výběrem aplikací GRIS z panelistů, kteří nejsou ve střetu zájmů
- Hodnotitelé neví, kdo další z panelistů stejný projekt hodnotí, a nemohou svá hodnocení diskutovat
- V případě mezioborových projektů je navíc určen třetí zpravodaj z vedlejšího panelu

začátek dubna

2. Vypracování posudků a zařazení do kategorií

- Zpravodajové a posuzovatelé prostudují návrh projektu a zpravodajové vypracují i vlastní nezávislé posudky
- Prostřednictvím aplikace GRIS každý panelista všechny jemu přidělené návrhy projektů rozdělí podle kvality do čtyř kategorií:

  A – velmi kvalitní návrh projektu, doporučuje se k postupu do druhé fáze (max. 30 %)

  B – kvalitní návrh projektu, doporučuje se k postupu do druhé fáze

  C – návrh projektu není doporučen k postupu do druhé fáze (min. 30 %, včetně **Cn**)

  Cn – nekvalitní projekt

3. Seznámení se s posudky a hodnoceními před zasedáním panelu

- Každý z členů panelu před zasedáním panelu získá prostřednictvím aplikace GRIS přístup ke všem návrhům ze svého panelu, s výjimkou návrhů projektů, u nichž je ve střetu zájmů
- Každý člen panelu se důkladně seznámí se všemi návrhy projektů a jejich hodnoceními
- U projektů zařazených do kategorie **A** a **B** navrhne hlavní a vedlejší zpravodaj projektu vhodné zahraniční oponenty

první polovina května

4. Projednání projektů na zasedání panelu v první fázi

- Panel na svém zasedání kolektivně posoudí a prodiskutuje každý návrh projektu i jeho hodnocení a na základě konsensu jej zařadí do kategorie **A**, **B**, **C** nebo **Cn**
- Zvláštní pozornost je přitom věnována těm projektům, u kterých není shoda na jejich hodnocení
- V případě střetu zájmů se panelista jednání o návrhu projektu neúčastní a odchází mimo jednací místnost

přelom května a června

I. FÁZE HODNOCENÍ

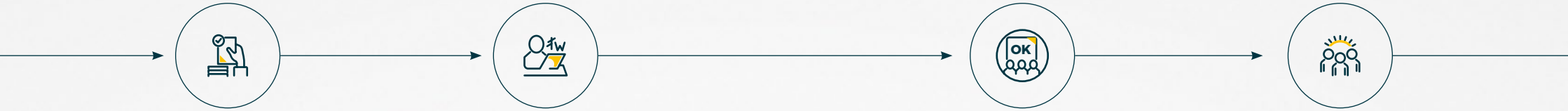

5. Zařazení projektů podle kvality na zasedání panelu

- Výsledkem zasedání panelu je zařazení projektů do kategorií. Celkový počet projektů zařazených do kategorie **A** je nejvýše 25 %, počet **C** + **Cn** je nejméně 50 % (doporučuje se maximálně 60 %)
- U projektů zařazených do kategorie **C** a **Cn** je hlavním zpravodajem projektu po zasedání panelu vypracován protokol hodnocení návrhu projektu. V protokolu je jasně formulován závěr kolektivního posouzení v panelu
- Pokud je závěr posouzení v panelu v rozporu s některým z posudků zpravodaje, je takový nesoulad v protokolu hodnocení návrhu projektu vysvětlen

přelom května a června
zasedání panelu

6. Přiřazení zahraničních oponentů na zasedání panelu

- Panel na základě doporučení zpravodajů dále rozhodne o přidělení zahraničních oponentů pro projekty zařazené do kategorií **A** a **B** a o pořadí jejich oslovování

7. Hodnocení v oborové komisi v první fázi

- Členové oborové komise se před zasedáním seznámí s hodnocením návrhů v panelech, posudky zpravodajů, návrhy na zařazení do kategorií **A**, **B**, **C**, **Cn** od hodnotitelů a s návrhy na zahraniční oponenty
- Oborové komise projednají a navrhnou konečné zařazení návrhů projektů do kategorií **A**, **B**, **C**, **Cn**. Pozornost je přitom věnována hlavně projektům zařazených do kategorie **C** a **Cn**, tj. projektům, které nejsou doporučeny do druhé fáze hodnocení

polovina
června

8. Role předsednictva GA ČR v první fázi

- Předsednictvo GA ČR se seznámí s výsledky hodnocení z jednotlivých oborových komisí a odsouhlasí, případně upraví zařazení návrhů projektů do jednotlivých kategorií. Na základě doporučení odborných orgánů rozhoduje i o vyřazení návrhů projektů z veřejné soutěže, pokud nesplnily podmínky dané příslušnou zadávací dokumentací. (O vyřazení projektů lze rozhodnout po celou dobu hodnoticí lhůty.)

druhá polovina
června

II. FÁZE HODNOCENÍ

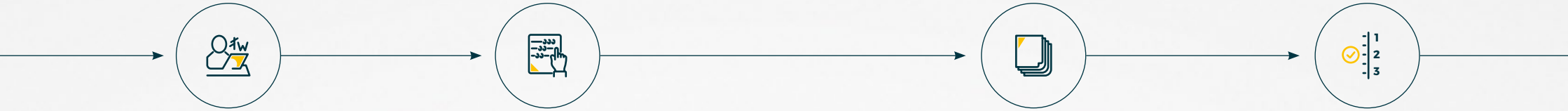

9. Získání zahraničních posudků

- Posudky jsou získány od zahraničních oponentů, kteří nejsou spjati s českým akademickým prostředím a kteří byli navrženi v první fázi pro všechny projekty, které postoupily do druhé fáze hodnocení

10. Individuální hodnocení na základě zahraničních posudků

- Každý člen panelu se před zasedáním panelu seznámí se všemi posudky včetně zahraničních a nezávisle zařadí prostřednictvím aplikace GRIS všechny návrhy projektů daného panelu, které postoupily do druhé fáze a u nichž není ve střetu zájmů, podle kvality do kategorií:

  a – vysoce kvalitní projekt, který ve druhé fázi hodnocení zároveň patří mezi nejvýše 30 % nejlepších projektů v daném panelu, je jednoznačně doporučen k financování

  b – kvalitní projekt, doporučen k financování

  c – průměrný návrh projektu, nedoporučen k financování (min. 30 %)

11. Seznámení se s hodnocením ve druhé fázi

- Každý z členů panelu před zasedáním panelu získá prostřednictvím aplikace GRIS přístup ke všem návrhům ze svého panelu, s výjimkou návrhů projektů, u nichž je ve střetu zájmů
- Každý člen panelu se důkladně seznámí se všemi návrhy projektů a jejich hodnoceními

12. Projednání projektů na zasedání panelu ve druhé fázi (1/2)

- Panel na zasedání všechny návrhy projektů, které postoupily do druhé fáze, znovu podrobně projedná, sestaví jejich pořadí a rozdělí je do tří skupin:

  A – projekty doporučené k financování (max. 25 %)

  B – projekty doporučené k financování v případě dostatečných finančních prostředků

  C – projekty nedoporučené k financování

- V diskuzi je zvláštní pozornost věnována projektům, u kterých předcházející individuální klasifikace není jednoznačná. Případný střet zájmů je řešen stejně jako v první fázi

druhá polovina září

říjen

II. FÁZE HODNOCENÍ

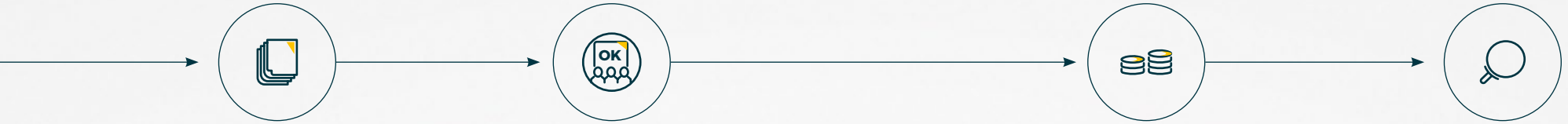

13. Projednání projektů na zasedání panelu ve druhé fázi (2/2)

- Pokud se panel shoduje na kritičtějším hodnocení, než je hodnocení zahraničních oponentů, pak je podrobně a objektivně tato situace komentována v protokolu hodnocení návrhu projektu
- Na základě diskuse a vzájemného porovnávání jednotlivých návrhů projektů panel navrhne pořadí projektů v kategoriích **A** a **B**
- O výsledku jednání panelu a o navrženém pořadí projektů panel hlasuje a výsledek je zaznamenán v protokolu; průběh jednání je zaznamenán v zápise, který slouží jako podklad pro protokol hodnocení návrhu projektu, ve kterém je obsaženo stanovisko panelu

říjen

14. Hodnocení v oborové komisi ve druhé fázi

- Členové oborové komise se před zasedáním seznámí s hodnocením návrhů v panelech, s posudky zahraničních oponentů, hodnocením zahraničních zpravodajů a navrženým pořadím v panelech i v rámci oborové komise
- Oborová komise projedná návrhy panelů a stanoví pořadí návrhů projektů za příslušnou oborovou komisi. V případě, že změní pořadí projektů navržené panelem, zdůvodňuje své stanovisko v protokolu hodnocení návrhu projektu

polovina listopadu

15. Předsednictvo rozhoduje o financování projektů

- Předsednictvo s přihlédnutím k návrhům oborových komisí připraví konečné rozhodnutí o financování projektů, které projedná za přítomnosti předsedů oborových komisí. Poté rozhodne a vyhlásí výsledky veřejné soutěže
- Rozhodnutí o financování probíhá s ohledem na finanční možnosti GA ČR

polovina listopadu

16. Vyhlášení výsledků včetně zveřejnění posudků a protokolů hodnocení

- Navrhovatelé se po vyhlášení výsledků mohou v aplikaci GRIS seznámit se všemi posudky svých návrhů projektů i s protokolem hodnocení, který obsahuje komentář panelu, komentář oborové komise a stanovisko předsednictva GA ČR. Informaci o zpřístupnění posudků a protokolů hodnocení návrhů projektů v aplikaci GRIS uveřejňuje GA ČR na svých webových stránkách

konec listopadu

Úkolem panelů není jenom doporučovat nejlepší projekty k financování, ale také sledovat průběh podpořených projektů, tedy jestli vše probíhá tak, jak má.

Důležitou součástí práce panelistů je také vyhodnocení úspěšnosti projektu po jeho skončení. **Na nejlepší hodnocení – vynikající – dosáhne maximálně pětina projektů, ty úplně nejlepší projekty panely doporučí na ocenění Cenou předsedy GA ČR**. Projekt označený jako nesplněný může mít naopak dopad na udělení dalšího grantu témuž navrhovateli.

PRINCIPY HODNOCENÍ

Vysoká odborná úroveň vypracování protokolů hodnocení a posudků zpravodajů

Nedostatky a vady řešení projektu jsou popsány **objektivně, podrobně, konkrétně a korektně**

Výroky jsou vždy podloženy **odbornými argumenty**

Všechna hodnocení, posudky a protokoly jsou navrhovatelům zpřístupněny v aplikaci GRIS

V protokolu hodnocení se jedná o **kolektivní usnesení** panelu, nikoli jednotlivce (nepsat protokol v 1. os. j. č.)

Zasedání panelů ke zprávám probíhají obvykle v únoru/březnu, odložené závěrečné zprávy se projednávají i na podzim

KRITÉRIA HODNOCENÍ ZPRÁV

1. Splnění deklarovaného účelu
2. Postup prací a jejich soulad s plněním stanovených cílů
3. Zajištění řešení po stránce odborné a personální
4. Využití vybavení pořízeného z přidělených prostředků
5. Vyhodnocení dosavadního hospodaření s přidělenými prostředky (kontroluje se čerpání přidělených prostředků, účelnost jejich vynaložení a dodržení jejich skladby)
6. Posouzení výsledků v členění podle definovaných druhů výsledků s důrazem na kvalitu, nikoliv kvantitu

DÍLČÍ ZPRÁVA

Obsahuje informace o dosavadním postupu při řešení grantového projektu, dosažených výsledcích a hospodaření.

- Musí být vypracována za každý započatý kalendářní rok řešení grantového projektu, vyjma posledního roku řešení
- Po odevzdání zprávy se zpřístupní v aplikaci GRIS hlavnímu zpravodajovi, který připraví návrh a zfinalizuje protokol hodnocení
- Dílčí zpráva, která je předkládána po prvním roce řešení projektu, obsahuje kromě finanční části jen přehled dosavadních výsledků řešení projektu. Podrobný rozbor a popis dosavadního průběhu řešení projektu a hodnocení vědeckého vývoje řešení projektu bude tato dílčí zpráva obsahovat pouze v případě významného odklonu od původního plánu projektu
- Po 2. roce řešení musí obsahovat podrobný rozbor a popis dosavadního průběhu řešení projektu a hodnocení vědeckého vývoje řešení projektu
- Pokud při řešení projektu došlo k významnému odchýlení od původního plánu, je nutné odklon od řešení posoudit

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA A ODLOŽENÁ ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

Na základě závěrečné zprávy je hodnocena úspěšnost projektu po jeho skončení.

- Po odevzdání se zpráva zpřístupní v aplikaci GRIS hlavnímu a vedlejšímu zpravodajovi - vedlejší zpravodaj vypracuje svůj posudek, hlavní zpravodaj vedle posudku připraví také protokol hodnocení
- Po zfinalizování protokolů hodnocení a posudků se všichni členové panelu mohou v aplikaci GRIS seznámit se závěrečnou nebo odloženou závěrečnou zprávou, které budou projednávány na zasedání panelu, a jejich hodnocením
- Hodnocení ukončeného grantového projektu provádí na základě posouzení hodnoticím panelem oborová komise

ŠKÁLA HODNOCENÍ

Vynikající – deklarovaných cílů bylo dosaženo, byly dosaženy původní významné výsledky posunující současný stav poznání. Výsledky jsou doloženy publikacemi v příslušné oblasti a jsou z hlediska rozsahu, kvality a potenciálního ohlasu či možností využití při řešení projektem vyjmenovaných problémů vynikající a výrazně zasáhnou do vývoje oboru, a to zejména v mezinárodním kontextu. Předpokládá se, že na stupeň „vynikající" panel navrhne nejvýše pětinu z hodnocených projektů

Splněno – deklarovaných cílů bylo dosaženo, byly dosaženy původní výsledky prohlubující současný stav poznání a byly doloženy publikacemi

Splněno s výhradou – deklarované cíle byly splněny pouze částečně nebo byly dosaženy pouze výsledky, které lze hodnotit jako nepřekračující současný stav poznání

Nesplněno – deklarovaných cílů nebylo dosaženo nebo publikované či jinak uplatněné výsledky z projektu (publikace, případně další výsledky) nejsou z hlediska rozsahu a potenciálního ohlasu či možností využití při řešení v projektu vymezených problémů dostatečné a pravděpodobně výrazně nezasáhnou do vývoje oboru

Projekt je hodnocen známkou „nesplněno", pokud:

- Nebyly doručeny všechny části závěrečné zprávy
- Poskytovatel odstoupil od smlouvy o poskytnutí podpory, vypověděl smlouvu nebo zrušil rozhodnutí o poskytnutí podpory
- Nebyly splněny podmínky pro předání výsledků do IS VaVaI – Rejstřík informací o výsledcích (RIV)
- V případě POSTDOC INDIVIDUAL FELLLOWSHIP OUTGOING nebyla uskutečněna zahraniční vědecká stáž deklarovaná v návrhu projektu dle podmínek schválených ve smlouvě o poskytnutí podpory v předpokládané délce (730 dní), minimálně však v délce 670 dní

- **U ukončeného projektu se odborná část závěrečné zprávy nově hodnotí až po roce od ukončení řešení.** Příjemce má i přesto nadále možnost podat kompletní závěrečnou zprávu i se zdůvodněním odborné části projektu ihned nebo požádat o prodloužení lhůty hodnocení závěrečné zprávy o dalších 6 měsíců, pak probíhá hodnocení závěrečné zprávy rok a půl po ukončení projektu.
  - Zdali danou možnost využil, lze zjistit tak, že v závěrečné zprávě v položce „Žádost o prodloužení lhůty hodnocení výsledků projektu" bude datum, do kdy zbývající části závěrečné zprávy budou zaslány

NEDOSTATKY A POŽADAVKY NA DOPLNĚNÍ ZPRÁV

Závažná pochybení

Mezi ně patří například dlouhodobá nečinnost či jiné zneužití finančních prostředků. Zejména zneužití finančních prostředků je důvodem pro provedení finanční kontroly, případně pro návrh na zastavení řešení projektu. U ukončeného projektu je to důvod k navrhnutí hodnocení „nesplněno se sankcí".

Méně závažné formální nedostatky

Řešitele lze požádat o doplnění dílčí/závěrečné (odložené) zprávy. Takový požadavek se zanáší do aplikace GRIS pomocí záložky „Amendment Requests" v detailu projektu. Pracovníci daného oddělení kanceláře GA ČR budou řešitele následně kontaktovat. Člen hodnoticího panelu nesmí nikdy kontaktovat řešitele projektu přímo.

PODMÍNKY UZNÁNÍ PUBLIKACÍ

Je potřeba fyzicky zkontrolovat doložení kopií všech publikačních i jiných výsledků za uplynulý rok řešení grantového projektu, u závěrečné zprávy za celou dobu řešení. Pouhé konstatování v textu dílčí/závěrečné zprávy, že byly doloženy publikace, je nedostatečné. Je však možné vyžádat si kopie výsledků od řešitele, případně jsou k dispozici v přílohách dílčích zpráv za uplynulé roky.

Publikace musí splňovat podmínky pro zařazení do jednotlivých kategorií druhů výsledků dle Metodiky 2017+:

- J – recenzovaný odborný článek v odborném periodiku (časopise)
- B – odborná kniha
- C – kapitola v odborné knize
- D – stať ve sborníku evidovaném v databázi Scopus či v databázi Web of Science Conference Proceedings Citation Index

Jako výsledek řešení projektu je možné uznat pouze ty publikační výstupy, které splňují daná kritéria:

- **publikace** musí souviset s řešením projektu, (pokud vazba publikace na projekt nevyplývá z jeho návrhu, měla by být jasná z dílčí/závěrečné, nebo odložené závěrečné zprávy projektu)
- alespoň jeden z autorů publikace musí být v návrhu projektu nebo v dílčí/závěrečné/odložené závěrečné zprávě uveden jako člen řešitelského kolektivu daného projektu a na publikaci musí vystupovat s afiliací k instituci příjemce nebo spolupříjemce (pokud afiliace k příjemci nebo spolupříjemci v dané publikaci není, pak takovou publikaci není možné přiřadit k instituci (příjemci nebo spolupříjemci), a tedy ani vykazovat jako výsledek daného grantového projektu GA ČR)
- publikace musí být přijata ke zveřejnění nejdříve v den zahájení řešení projektu
- pokud publikace nevyšla ve finální verzi, musí řešitel uvést její DOI
- v publikaci musí být uvedeno, že práce byla provedena za finanční podpory Grantové agentury České republiky s uvedením přesného registračního čísla projektu (např. The work on this paper was supported by the Czech Science Foundation grant 20-00000S The study was funded by the Czech Science Foundation (GA ČR), project No. 20-00000S; The research was supported by Czech Science Foundation Grant No. 20-00000S)
- pokud se v publikaci vyskytuje poděkování dalším projektům účelové podpory GA ČR, tak tyto vícenásobné dedikace musí být v dílčí/závěrečné/odložené závěrečné zprávě dostatečně zdůvodněné (ve zdůvodnění vícenásobných dedikací projektům GA ČR musí být vysvětleno, který autor děkuje, kterému projektu GA ČR, jaký byl přínos každého projektu na daném publikačním výstupu projektu GA ČR a musí být věcně popsáno, jakou konkrétní část dané publikace daný projekt podpořil – například sběr dat, zpracování výsledků atd.)
- samotný fakt, že na článku se podílel autor, jehož mzda je hrazena z prostředků daného projektu GA ČR, není dostatečným důvodem k uznání publikace, stejně tak není požadováno, aby autor, jehož mzda je hrazena z grantu GA ČR uváděl na publikacích, které se netýkají tématu projektu, že práce byla uskutečněna za finanční podpory Grantové agentury České republiky
- publikační výsledek musí být správně zařazen do jednoho z druhů výsledků, definovaných v aktuálně platné Metodice (za výstupy typu Jimp může GA ČR uznat pouze články uveřejněné v časopisech s nenulovým impakt faktorem a registrovaných v databázi WoS (Core Collection SCI nebo SSCI). Za výstup typu Jimp nelze uznat články uveřejněné v časopisech zařazených do databáze WoS Core Collection ESCI (Emerging Sources Citation Index) a jiné, které impakt faktor nemají)

Pro hodnocení projektu není rozhodující množství výstupů, ale především jejich kvalita!

Kontakty

Ředitelka Kanceláře
Ing. Lada Knetlová
lada.knetlova@gacr.cz

Vedoucí sekce grantové podpory
Mgr. Marie Pacáková
marie.pacakova@gacr.cz

Oddělení technických věd
Ing. Hana Jirmanová
hana.jirmanova@gacr.cz

Oddělení věd o neživé přírodě
Mgr. Jitka Pichová
jitka.pichova@gacr.cz

Oddělení lékařských a biologických věd
Mgr. Ognjenka Srbová Oljača
ognjenka.srbova@gacr.cz

Oddělení společenských a humanitních věd
Bc. Petra Hodrová
petra.hodrova@gacr.cz

Oddělení zemědělských a biologicko-environmentálních věd
Ing. Zuzana Štětinová
zuzana.stetinova@gacr.cz

KDE NÁS NAJDETE?

Grantová agentura
České republiky
Evropská 2589/33b
Praha 6 160 00

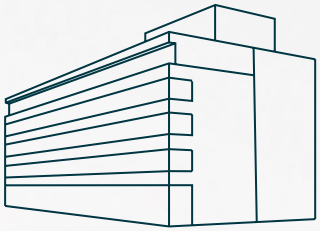

facebook.com/GrantovaAgenturaCR

www.GACR.cz

UŽITEČNÉ ODKAZY

Grantová aplikace GA ČR
www.GRIS.cz

Zadávací dokumentace
www.GACR.cz/zadavaci-dokumentace

Web of Science
www.webofscience.com